

Politikerinitiativ: utvecklade insatser för särbegåvade elever

Enligt skollagen ska elever som lätt når de lägst ställda kunskapskraven ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling, även bortom kursplanens räckvidd. Det är inte bara rätt att skolan ska vara så bra den kan vara för alla elever, det är också ett viktigt steg i att förebygga psykisk ohälsa.

I mars 2022 presenterades Åsa Melanders studie "Särskilt begåvade elever och elever med höga betyg: erfarenheter av Nackas grundskolor" för Utbildningsnämnden i Nacka. Studien byggde på en undersökning som gjorts bland ett antal elever från skolor i kommunen. Dessa elever hade valts ut på grundval av att de haft höga betyg.

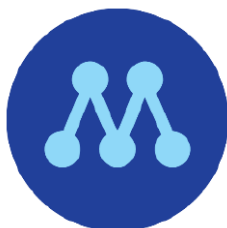
Efter att studien genomförts stod det klart att svårigheterna kring definitionen av begreppen "särskilt begåvade", "särbegåvade" med flera hade visat sig oöverstigligen. Målgruppen i studien hade i stället definierats om till att gälla högpresterande elever, identifierade som elever som uppnått höga betyg. Studien noterade själv att denna omdefinition riskerade att leda till att elever med en särskilt hög begåvning inom ett eller flera områden men som av olika anledningar inte har uppnått riktigt höga betyg inte alls omfattas av studien. Detta är förståeligt rent praktiskt, men riskerar leda till att man missar den grupp som är allra mest central i frågan, det vill säga de elever med stor förmåga, men för vilka skolan är dåligt anpassad. Rapporten från studien visade även att rektorerna hade svårt att avgöra vilka elever som kan definieras som särskilt begåvade. Detta innebär att det finns risk att ett större eller mindre antal elever i Nackas skolor inte får det stöd och de utmaningar de behöver och har rätt till och vi behöver därför gå vidare i vårt arbete.

Forskning visar att särbegåvade elever ofta antingen misstdiagnosticeras med olika NPF:er, och det dessutom finns ett överlapp mellan grupperna, samt att särbegåvade elever har delvis likartade behov av stöd i skolan (se exempelvis [denna artikel](#)). I Nacka kommuns budget för 2023 gavs Utbildningsnämnden det särskilda uppdraget att "Genomföra en satsning kring ökad kompetens kring NPF i skolor och förskolor." Därför föreslår vi att det initierade arbetet med denna satsning utökas till att även inkludera särbegåvade elever som fokusgrupp, så att kunskap om de särskilda utmaningar särbegåvning innebär och kunskap om metoder för identifiering och bemötande kan spridas.

Alliansen föreslår att Utbildningsnämnden fattar följande beslut.

Utbildningsnämnden uppdrar till Utbildningsenheten att inkludera en tydligt definierad satsning på särbegåvade elever i arbetet med kunskapsutveckling kring NPF i skolor och förskolor.

Eivor Örenmark

Emma Eide

Charlie Hedhav

Martin Gunnesson

